

Justis- og beredskapsdepartementet
(Kun avgitt digitalt på www.regjeringen.no)

Deres referanse: 21/1979
Vår referanse: 21/92-2
Dato: 17/06/2021

Høringsuttalelse – endringer i grenseloven, grenseforskriften mv. og nytt kapittel 60 i politiregisterforskriften om behandling av passasjerinformasjon (PNR-opplysninger)

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 26. mars 2021 om ovennevnte. Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) leverte en høringsuttalelse til denne høringen 7. mai 2021, som var frist for å kommentere på lovendringene. NIM kommenterte da samtidig på forskriftsendringene, og viser til denne høringsuttalelsen for nærmere kommentarer.¹ Etter NIMs mening er det en fordel å vurdere forskriftsendringene og lovendringene i sammenheng.

Etter NIMs høringsuttalelse har imidlertid Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) i storkammer avsagt dom i *Big Brother Watch v. Storbritannia og Centrum for Rättvisa v. Sverige*, hvor tema var myndighetenes bulkinnsamling av grenseoverskridende elektronisk data. I begge dommene kom EMD til at det forelå krenkelse av Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8 om retten til privatliv.² Selv om avgjørelsene gjelder elektronisk bulkinnsamling av kommunikasjon for primært, men ikke utelukkende, etterretningsformål, mener NIM at det vil være relevant å se hen til EMDs vurderinger i disse dommene i det videre arbeidet med PNR-systemet, ettersom flere av EMDs vurderinger er generelt formulert med tanke på omfattende innsamling, lagring og fremtidige søk i data.³

Som påpekt i NIMs tidligere høringsuttalelse, vil innsamling, bruk av søkekriterier, analyser og videre bruk av PNR-opplysninger etter NIMs syn utgjøre et betydelig inngrep i retten til privatliv. NIM mener fortsatt, herunder i lys av de to nye storkammeravgjørelsene, at forholdet til EMK (og Grunnloven § 102)⁴ med fordel bør utredes nærmere. Dette inkluderer en grundigere redegjørelse av for hvorfor man

¹ NIMs ref. 21/92, departementets ref. 21/1979. NIMs høringsuttalelse er tilgjengelig [her](#).

² I *Big Brother Watch* var det også krenkelse av ytringsfriheten (kildevernet) i EMK artikkel 10.

³ Se for eksempel *Big Brother Watch* avsnitt 368-371 hvor formålet med bulkinnsamlingen var å ivareta "national security, for the purpose of preventing or detecting serious crime, or for the purpose of safeguarding the economic well-being of the United Kingdom so far as those interests were also relevant to the interests of national security."

⁴ Samt forholdet til EU-retten, selv om dette i utgangspunktet ligger noe på siden av NIMs mandat.

mener at forslaget er nødvendig og forholdsmessig. For at PNR-systemet skal være i samsvar med EMK artikkel 8, må regelverket og systemet inneholde betryggende og tilstrekkelige rettssikkerhetsgarantier og rettslige rammer. Betydningen av dette fremheves igjen gjennom EMDs to avgjørelser nå.

NIM viser for øvrig til høringsuttalelsen av 7. mai 2021, og er tilgjengelig for videre dialog om ønskelig.

Vennlig hilsen
for Norges institusjon for menneskerettigheter

Adele Matheson Mestad
Direktør

Anders Einar Broderstad
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har dermed ingen signatur.